

CALICUL

humor și satiră.

Apare la prima fiicărei luni în Sibiiu.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria pe an 3 fi., pe $\frac{1}{2}$ an 1 fi. 50 cr. pentru România pe an 7 franci, pe $\frac{1}{2}$ an 3-50 franci. Inșertiuni: De un șir peti 6 cr. și 30 cr. timbru.

Abonamentele, manuscritele, inseratele etc. se adresează la: Redacțiunea Calicului în Sibiiu.

Epistola gratulătoare a archiepiscopului și metropolitului gr. or. Dr. Miron Românu, adresată episcopului gr. cat. Szabó János dela Gherla, cu ocașiunea decorării acestuia.

Frate în Tisza!

Treimea Dumneșului lui Arpad: Tisza - Tatăl, Trefort-Fiul și Szapáry - Duchul - Sfânt te-a învrenicit d'o mare distincțiune. Meritele tale pentru biserică și națiune și-au aflat recunoștința blidului de linte. În folele teș zac ascunși cel puțin trei Papi infalibili, și vilenia șarpelui cuvântătoriu dela Jassi nu te-a putut seduce, ca să mănânci din pomul dacoromanismului. Mântuirea ta în raiul deficitelor e asigurată. Îngerii în Ceriuri jôcă ciardaș de bucurie, iar colegii tei, lipșiți de conștiința exemplelor tale, creapă de necaz!

Știu că, afară de Trefort și póte Mihalka, nu ți-a mai gratulat nime. Dér cum se'ți gratulez eș? Ce se'ți poftesc de marea și a decorățiunei tale? Se'ți poftesc mereș aceea, ce cu ocașiunea altor înșemnate șile ți-am poftit, și tot nu sa'intêmplat?

Ți-am poftit mereu sănătate, și totă lumea afirmă, că tu esti o bolă a națiunii române!

Ți-am poftit suirea cât mai curândă pe scaonul metropoliei din Blaj, și tu te affi încă tot în Gherla, un loc, de care până pot, toți hoții și tâlharii se feresc!

De aceea frate în Tisza! De astă dată 'ți voiü pofti lucruri de acelea, cari parte se pot întempla, parte'ți vor putea fi de mare folos. Așadér, la strălucita și a decorării tale, 'ți poftesc:

De se va întempla că se arđi, se te ferescă Dumneđu, ca se nu arđi într'un teatru saü in circul lui Krembser!

De'ți vei frânge grumađii, păđescă-te Dumneđu, ca trenul se nu se restórne cu tine!

Ți-ași pofti, ca se te ferescă Dumneđu de hoți și de tâlhari, dér tu te affi-n Gherla, unde colegii nu se atacă unul pe altul!

Întêmplându-se, ca în urma meritelor tale pentru biserică și națiune se te înnalți cătră ceriuri, funea recerută se nu'ți lipsescă, dér ferescă-te Dumneđu de înălțarea cătră ceriuri prin puterea dinamitului!

Păđescă-te Dumneđu de zălogire pentru pretensiuni de paternitate și de transferarea mobilelor tale!

Îngerul Domnului se te păđescă de lepra carbonarilor din Jassi și de chóléra pasiviștilor din Transilvania și dăcă s'ar întempla ca se crepi, dea Dumneđu, ca se nu explodezi într'o baie de cărbuni!

Dumneđu te apere de pechiul, ce me urmărește pe mine în amor, și în vieța ta se n'ai lipsă de leagăn!

Dumneđu se'ți tînă turma, din al cărei lapte trăiești și chiagul circularilor tale electorali fie scutit de vermele muceđelii lui Grădiștean!

În totul tótelor, Dumneșeu se ne țină pe Tata-Tisza, ca
neci se nu miște!

Tóte acestea poftindușile, sum sigur de reciprocitatea
gratulărilor tale, în cazul, când și inima mea va bate mai
liniștită la umbra unei decorașuni pentru merite.

Al teș încercularizat confrate

Miron.

Comedia divina.

Epoșă contemporană de Dr. Zeno.

Căldura ast proclată, cu multă etichetă,
Venită dintre sfere, ca o damă cochetă,
Și prinde a face curte la ómenii lenioși
Cari — în limba de aș — se șic a fi minșoși,
Și mi ți-i drăgostesc și mi-i pupă mereș Cluj
Până ce mi-i conduce în sinul lui Morfeș
Saș in birt la ovreș.

Și mare e căldura, e mare fierbinșela,
De acea nu e mirare că prinde ametșela
Pre ómenii cu geniș (cari mereș se confundă
În tesaurul public, in a banilor undă)

Când de urmă lea dat

Ca la Pausz din Bănat.

Dar fierbinșela mare, căldura teribilă
Cădu de o țir de vreme fără nișică milă!
Cât e șiuă de mare nu cutez a ieș
Nici până la vâlcică spre a mē rēcori;
Și nu poți frate șrie, căci șéceta fierbinșe
Ușcă tinta pe pénă, dă năvală pre minte!

Avem noroc că séra ne dă pucin asil
 Și cocóna Strix bubo, coconul veșportil,
 Ne însoțesc la plimbare, concerte și vênat
 Ca-n Wiener Neuer-Stadt.

Și se-mi credeți buni ómeni, de am fi în Siberia
 La mulți, acuma véra, le-ngețá omenia
 Și simțiul de onóre; Aci căldura mare
 Le topí și dissólve, le nimici mai tare!

Pre cum vă spun, căldura e cauza la multe
 Lucruri din seclul nostru: la certe și insulte,
 La renegări, vîndare . . facu-mi cruce mereú
 Acum tac . . in 5 óre me disput cu Morfeú.
 Pân n'adormisem bine — încep a mă gândi
 La căldura ast mare; dómne, ce póte fi?
 Și-n căldura cea mare încep a mă roga:
 Dómne, prea indurate, ascultă ruga mea;
 Veđi că, căldura mare, pre multe coconite
 Române și streine, de cele mai de viță
 Mi le-a sucit la gură, de dinți le-a curățit
 Și cu pěr argințiú pre mulțe-a dărunit.

Veđi, indurate dómne, că marca ferbintélá
 A adus in junimea de ađi așa o falá
 Așa un lux și pradă, așa o fudulie
 Încât se chiar genéză un om de omenie
 A sta cu ei in vorbă; veđi că moșnegi și babe,
 Aprinși ađi de căldură, se trag pe patru labe
 Dela unul la altul, curtiséză ușor,
 Ci ei la a lor căldură i-i đic sanctum hamor;
 Veđi, dómne al bunătăței, că caféua nu trece
 Că tótă lumea astáđi bea numai apă rece,

Veđi că ciajul și thea și punciu și rostocin
 Privite-sū ca otrāvuri, așa vinars și vin
 De cel dela Tokay, dela Bordo, de aci
 Ba nici cel mai popesc: sciți lacrima Christi
 N'o mai bea nime ađi; Crișmari și arendași
 Ajuns'ău cerșitori, dómne! dór' Tu nu lași
 Ca fii tei cei buni s'ajungă astă sórte!
 Te rog demândă vremei piano sē se pórte,
 Mai moderat, mai dulce; prin călduțele rađe
 A prea sântului phoebus, care ne luminéză
 Trămite đin vânt ceva, desaga lui Eol
 Deșért'o milostive, ca glava popilor
 Seaū ca punga mea ađi, dă-ne pucină bóre
 Că de nu toți perim de cald și de lungóre!

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Dar ruga-mi umilită ce, o am intonat,
 Întocmai ca p'o bróscă m'a metamorfosat,
 M'a prefăcut adeca din om greșit și reū
 În popă capuciner și-n rabiner ovreū;
 Aveam diplomă scrisă de mâni fără păcat
 Și subscrisă de Moise și Loyola Ignat;
 Aveam cărți de solie, portam în bozunariū
 Un decretum, prin care primus misionariū
 Eram esmis în lumea, de carea numai mie
 Mi-e dată a face amplă Geografie
 Seaū, cum-i mai dic unii — Divina Comedie.

Lumea, ce voiū descrie, se divide-n trei părți,
 Și deci opul acesta va avea ér trei cărți,
 Ci cărțile acelea le scriu fără tipariū
 Căci nu le voiū lățirea, le las cu inventariū

La toți „Calicii“ lumei, ca se le studieze,
 Și înșiși de acolo să se mai lumineze,
 Primesce dar „Calice“ al dreptăței proclamat,
 Primesce tomul prim, ce l'am scris dintr'un crater
 A vulcanului Hecla din insula Islanda
 Când fui la comasare-i cu fratele Di-man-da.

Tomul I. Paradisul, adeca Raiul.

Spre apus de orizontul, ce stă cu noi vis a vis
 Și îndreptat spre meșul Țilei, e un teribil abis,
 Care nu se pôte trece cu trăsuri, locomotive,
 Nici cu sănii ușorele, nici cu vite fugitive,
 Nici călare, nici pe jos, nici în trăsuri englezești
 Ci numai condus de ângeri, ce vin din sfere cerești
 Pentru de a te conduce — vei trece acel abis
 Precum-lă trecui și eu, mai înainte-n al meu vis.

Ai trecut abisul mare, dai de o țără fără margini,
 Fără stânci periculose, vulcanii nici în imagini,
 Nu-i au nime, ér de ghiaciă, de nea rece și de vânt
 Sperez că te vei convinge, nu-i auți mic cuvânt!

Țăra ceea, drept ve spun, eu nu o am măsurat,
 Căci, precum Țice St. Peter, margini ei nu-i s'a dat,
 Ea este un lat nonsens mai ca țăra unghurească
 Și în ea-i o armoniă chiar ca-n țăra românească.
 Respândiți în tôte părți — ca honveți unghuresci
 Se-ntind munții cestei țeri cu crestele lor firești,
 Ci nu-să de mărgăritare diamante ori granit,
 Nici din aur ori aramă, nu sunt din fier ruginit,
 Nici 'șă de pământ, argilă, var, cărbuni, năsip ori humă,
 Ci-să din pânea cea mai albă, din colaci albi ca de spumă

Apoi mândrele covore, care staū pururea verđi
 Învălescū aceste dealuri cu dâlmele de scoverđi.
 Munđii cestei țeri frumoșe sūnt plāntați cu pomi frumoși
 Cu pruni, pierseci, meri și peri, portocali și nucuroși,
 Care de care mai mare, mai plin de fructe frumoșe,
 Fiecare-ți oferesce umbră desă recorosă.

Paserile cāntă tóte, nóptea, diua, ierna, véra.
 Și sburānd din créngă-n créngă desfátéză tótă țera!
 Și ele tóte sbor fripte și rumenite frumos
 Și ori în care minută demandāndule cad jos.
 Și le mānci fără de taxă și fār de a se 'mpucina
 Căci, când vre una dispare, apar decc-n loc de ea.

Trupinele āstor arbori sūnt cilindrice mai tóte
 Și proveđute cu șrófe, pe cari decă le vei scóte
 Vei vedé dānd p'ālor urmă un fluid recoritoriū
 Albori roșu, rece, cald, acru, dulce — uneori
 Chiar din tóte de dată, bun la gust mirositor,
 Care, cu cât lași se curgă, curge mai cu mare spor.

Te puni jos la umbra desă — de loc ți s'a oferit
 La cap perini de metasă și gazete de cetit,
 Care chiar din Buda-Pesta se duc de 5 ori pe ți,
 Politica și sciința in cea țeră a lăți.

Și câmpiile întinse, tóte verđi și numai flori
 Intr'atāta te desfată cât, nici vrēnd na poți sē mori.
 Acolo roseta, macul, trandafiri și busuioc
 Crescute sū tufe mai mari de cum e falnicul soc:
 Apoi, câte plānte tóte! Eū botanica n'o sciū
 Și nu vi le pot descrie, fără vėđui pre Lincū
 Cum că le chiar clasifică. El mi-a spus că ne va scrie
 O botanică completă, numai cât tipografie

Nu-i acolo decât una numită „Magyar nyomda“
 Și la lucrări naturale nu voesc a i-o da,
 Căci merită-i pentru cronici și istorii și reviste,
 Și cambii, polițe, timbre, și bancnote, — pentru liste
 Preste Români din lume cari când-va Unguri aū fost,
 Căci acolo nu-i pomelnic, ér Arpad nu-i sci de rost.

Printre plântele din țerini veđi multe moime nemțesci
 Care de care mai șodă, veđi și papagali frânceși
 Învertindu-se tot rôtă și jocând de bucurie
 Că ajunser' în linisce în frumósa 'mperăție. —

Printre munți și deluréle printre șesuri și podee
 Se scurg isvórele limpeđi, care se te pleci te imbie,
 Se te pleci, se béi din ele și se mi te recorosci
 Seaū se te arunci în ele, se te scalđi, decă voesci.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inse riurile limpeđi și isvórele de munte
 Nu-sū din apă ca a nóstră, ci din fluidități scumpe:
 Vin, vinars, rosol și bere, rostopcin, opium, rum
 Când mi le revoc în minte, par că le véd și acum,
 Și apoi nu-i preste ele nice pic de aréndaș
 Cum este pe céstă lume câte un Janchel nevoiaș.

Și în undele curate veđi păstravi pistriți și mrene
 Și mulți pești fripti cum e dată, învertindu-se a lene
 Numai cât nu-ți đic: hai, du-mě, și me mână de voesci,
 Și, nesolvind vr'o arénda, poți pėscui cât trăesci.

Și printre desele riuri, care peșcii fripti-i mână
 Se află și lăcurele de lapte și de smântână.
 Untul se alege singur și forméđă mândre table
 Și din el resar plăcinte și pancove mândre, albe.

Țărâmurii cestor rfuri și acestor lăcurele
 Sânt unii din mămăligă, alții din faguri de miere.
 Și de o parte și de alta p'ângă locuri și vâlcele
 Sânt o mulțime de arbori, puși în rënduri frumoșele,
 Și din crengile de arbori veđi atêrnate frumos
 Șunci legate de olaltă, slanină, salamă-n jos,
 Și decă ve-i scutura crengile acestor arbori
 Vei primi ca recompensă pancove și aluaturi,
 Care de care mai fine, care de care mai bune
 Cum asemenea nu sânt, nici n'or fost în astă lume.

Apoi sate și orașe și cetăți mândre, castele
 Luceșc tôte-n diamante, ai jora că 'să nesce stele.
 Casele-să de diamante, de rubini, mărgăritare
 Acoperite cu sticlă cristalină; fiecare
 E obdusă pre din lăuntru cu catifea și mêtasă
 Țăr pre jos e pardosită cu ambră de cea alêsă.
 Padimentul de pe strade e de monete mărunte
 Și trotoariul din margini e de cedru de pe munte.

Țtă un oraș anume ce soiú de stabiliminte
 Avé, când fuseiú p'acolo, după cât mai țin în minte:
 Pe cele 3000 de strade largi, drepte, podite fin,
 Chiar ca cele din Abrud, și udate des cu vin,
 Nu vedeai decăt tot ómeni, carii insé locuiaú
 În castele frumoșele, ce p'ângă drum se 'ntindeaú.
 Chiar în front, în têrgul mare, un splendid templu și sânt
 Se 'nalță cu turnui falnic până-n ceriú preste pământ.
 Și templul acel teribil avea uși vre-o țece mii
 Și altare, și icóne, și candelé mii de mii.

Acolo 'și avea altariul infalibil Sanctus papa
 Și Calvin, Luther, Confúciu, Zoroaster și Loyolla

Și Augustin, Amien, Dosideu și Mahomed
 Și Aaron cu cornu-n frunte, căruia dieu nu me 'ncred,
 Și mai sciu-i eu pre nume! Și toți pe scala tenorum
 Întonaă un sanct Tedeum!

Tot în târgul acel mare este mândra farmacie
 Unde ași ruminele, albe, roșii și lucie,
 Și acolo-i plin de lume, farmacistu-i prietinos,
 Apoi, publicul ce intră, e tot de sexul frumos.
 Și pre toate le albesce, le roșesce și le gată,
 Și — pre care n'are dinți — numa-n casa cea alaltă
 O spedéză, și acolo un dentist ș'un opticus
 Le chitesc într'o clipită pentru cât' un țfichi-puss!
 Și frizeriul cu a lui marfă le servește prea voios.
 Acestor felit de ființe, stimatului secs frumos:
 Și dentist, și farmacist, și friser, modist, optic
 Pentru ale lor servicii nu pretind, nu chiar nimic

Decât câte un țfichi puss

După canonicum jus.

Apoi bolte cu mătăsurii, prăvălii cu catifele
 Chioscuri cu ânele fine și tot soiul de juvele
 Ce staă pururea deschise oferesc la fie cine
 Ce pofta ânimei cere, gol nu cred să iasă nime;
 Și de precieri nu te 'ntrebă, în contău nu te mai scrie
 Nici că aș ei protocoale. Acolo, precum se șcie
 Taxă pentru nici un lucru nu-i iertat se iée nime,
 De acolo a venit țicala: „Nici ca-n raiu nu e mai bine!“

Nu departe de acolo e o cafenea pompósă,
 Jurarea-i, dec'ai vedé-o, că din Dobrițin e scósă.
 Acolo se veđi un public la cãrți, cugle, billard,
 La țiuare, la inghețături pentru cari ard

Și acolo de amor. — La o măsă rotunjoră
 Era regele St. István, fumând gros din o sugară.
 El pórtă o pălăriă csardașe din Dobrițin
 Și atila șinorată de vișon de cel mai fin
 Și nădragi cu șinori roșii și cisme de lac rusesc
 Cu pinteni zurăitori. În mână biciu tătăresc
 Portă și dispută foc cu Atila și Zoltan,
 Când de odată se ivesce din Seraievo un Jidan :
 Ist gefällig meine Herren, gute serbische Melonne
 Și pepeni recoritori, ce vi i-a trămis anume
 Ministrul din Pute-a-Peste; mai poftiți un instrument
 De cari știu că nu erau când erați voi pre pământ;
 Toți strigaū c'o glăsuire: instrumentul se-lū vedem!
 Atunci Jidanul li-arătă o sapă mare de — lemn
 Și le dice: Ađi tot natul ce-i în țera unгурescă
 A devenit — Gott sei Lob — la astă cinste dómnescă.

Din colo la altă măsă erau cățiva domni nu mici
 Deak, Kossuth, Böhm, Szarvadi, Batyán, Vesselény, Risztici
 Și un Vasvari, anume eroul din Fântánele
 Și mai vre-o câteva sute, obli ca nesce nuiele,
 Ei vorbiaū din Deta țerei, spuneau că periclul mare
 Ce sta faciă cu-alor țeră, nu are asemănare,
 Căci și dup' atâtea vécuri tot mai trăesc națiuni:
 Nemți, Francesi, Pruși, Ruși, Sérbi, Schwabi, Jidani și Rumuni.
 Apoi Talieni și Turci și Spanioli și Croați,
 Cari de cari mai mari în gură, cari de cari mai blěstămați!
 Și nuși pot închipuire cum de nu i-au unğurit
 Înțeleptul Ministeriū prin legea ce au croit
 Și cu ajutoriul splendid, ce i-la prestat Metzán,
 Gall & Vegsö și Szaboul și Mitro-potlogul Roman,

Și de necasul cel mare, în voce sonoră fină
 Strigă toți: „teremtette“! Și rácz urmăș și slănină
 Se pun frate-a consuma, până Cserey s'a dus
 Și, de necăjit că-să toți beți, în cronică lui i-a pus.

La o mėsă rotunjóră mai craú cinci pintenați
 Ruginiți pe din lăuntru, din afară nespálați,
 Și bënd seprő pálinkát, rumegând la paprikás
 Sucind ale lor mustețe povestiaú de kárpotlás.
 Chiar uitase'm a ve spune că firma a celui local
 E Magyar-pincze-egylet — seprő pálinka raktár.

Vis a vis cu ást palat jace castelul marmura
 Și pórtă inscripțiunea: „Nos vivamus sine cura,“
 Întru-n Iontru, dómne sánte! Și ved metamorfozați
 Infalibilibii din lume, ómenii cei nestrictați:
 Dominicani, Jesuiți, Ortodocși și Franciscani,
 Catolici și Capucineri și Tvikeri și Luterani
 Unitari, Derviși, Sichastrii, Mozaici și Lipovani
 Și — dracu-i mai sci pre nume fostaú chiar fi Ariani
 Și alți cucernici alesi din ciclul cu crucea-n sin,
 Care de care mai zdraven, cu nasul roșu de pelin,
 Unii rași pe cap și barbă, alții cu păr prea frumos
 Slobodit în vucle deze preste umeri; (ce folos
 Décă ată la opinci nu vrea să facă din el?)
 Alții cu barbe ca țapii, crețe ca lăna pe miel
 Și staú de vorbiaú în pilde, tálcuiaú apocalipsul
 Și, de osteneala mare, când și când și udaú pliscul
 Cu rácz urmăș, cu tokájér, cu sancta lacrima criti,
 Și gemënd ca neșce bivoli pufăiau câte-un vidisti?
 Apoi cu nicotina 'și afumaú frumos gura,
 Vedeți dar ce va să ȓica: Ille vivat sine cura!

Mulți din ei aveau medaile de crumpeni, și crastaveți
 Căci ajutara avam limba noilor vrăbeți
 Carea-n cea alaltă lume se vorbește, precum dic
 Per tak, tarak, az, gaz, raz, tek-terek-berek și nyik
 Și e limbă diplomată, limbuță privelegată
 Întocma cum e la noi și în lumea cea alaltă,

La acest sinod potinte, la străina arătare,
 Mai asceptați cu dorire pe un Szabo órecare
 Și de Metzán et Miron era désă întrebare
 Ca se-i mai capaciteze, se le deslege un nod:
 Cum ar poté face „moime“ din netrebnicul norod?!

Cetățui și orășele în raiul cel minunat
 Sunt o mulțime prea mare, eă d'un catalog am dat
 În care sunt însemnate; eă deci decă voiți
 Poteti prea cu mare sporiu din el se ve procopsiți:
 Buda-Pesta, Esztergom, Kun Szt. Miklos, Beeskerek
 Kecskemet, Debreczen, Zsombor, Nyiregyháza, Ujvidek

Temesvár, Arád și Deés. Kolozsvár și Udvarhely
 Nagy Enyed și Vajda Hunyad, Csikszereda, Vásárhely.
 Firma cestei țeri frumóse — martor mi e Pesti lap
 Stă și remâne pe veci un magyar-csárdás-kalap
 Cu petéle lungi și late, suflate mereu de vânt,
 Cu o pénă de condor, până-n ceriu dela pământ,
 Aninată de un pinten. Acesta ce Pam descris
 A fost, cu adeverat, visatul meu paradis.

Tomul II. Purgatoriul.

De căldura cea grozavă, ce o aveam dormind pre spate
 Nu sciū cum m'am inturnat se dorm pucinel p' o parte

Și în dată m'am trezit într'o altă 'mperăție
 Înse, vai! contrast teribil între ea și cea dintâie;
 Dómne, cât vedeam cu ochii, erau numai munți și dealuri
 Coperiți cu mărăcine, cu spiniș și cu păduri
 Gigantici, nestrebătute fără plaiuri și colnice,
 Chiar nici Istmul de Panama nu-i, cum vėđui eū aice.

Stāncile sterile, seci, se nāltaū pāna la nori
 Și în sinul lor scurmaū nimernicii moritori
 Chiar așa ca și ariciul ori cloțanul ori sobolul,
 Și de ce? S'astupe o gură și se- și acopere golul.

Și credeți c'o poteaū face, credeți că'și ajungeaū scopul?
 Nici decât, căci decă gura, cu greū o aū astupat,
 Atunci golătatea scóte pliscul din al ei palat;
 Ér decumva golătatea cutare și-a acoperit
 Atunci gura, séca gură, protesteză negreșit,
 Er fólele-n desperare se bocesc neincetat:
 „Ce trāsnet, dórā tu gură numai nu te-ai spāndurat?!

Decă printre munți și dealuri sē 'ntindea câte-o cāmpie
 Erā plină de mocirlă și în ea bestie viie:
 Șerpi, șopārle, crocodili, brósce și dihanii multe
 Care de cari mai grețósă, ce săltaū pe întrecute
 După pradă, după hrană și în mod spāimāntătorii
 Se repeđiaū câte odată după bieții muritori,
 Și prin desele tufișuri nu vedeai decât o gróză:
 Lupi, lei, urși, pantere, tigrii, hiena, carea mirósă
 Chiar și în mormēnt pre omul ce-i silit a vieții
 În acēsta-npērăție, în locul de a pātimi.

Și repeđile pāraie, și riurile afunde
 Duceaū valuri de mocirlă, duceaū o turbure undă

Și de apă turburată, amară, și cam acrie
 Carea sémănă prea mult cu mustul numit de vie
 Ce-lu cumpărăm noi aicea dela spurcații Jidani
 Ba, de o țir de vreme-n cóce, și dela popi sibiani,
 Și apa mai sus descrisă servesce de beutură
 Celor ce-sū în purgatoriū; platesce-se se ai gură?

Nu vedeai o casă bună, nu vedeai un sat compact,
 Nu vedeai strade pavate, ca-n Abrud, nu nici un act
 Care se-ți revóce-n minte vr'o umbră de îndestulare
 Ci ori unde, la tot pasul, vedeai numai suferire.

Fericirea nesciută era în césta țără

De acea vedeai fețe numai ca turta de céră.

Și scoteaū din stânca mută un metal cam gălburiū

Și unul alb, altul negru, și altul roș rujiniū

Și apoi, pe intrecute, pentru el rezboiū portaū

De și nime nu mânâncă metalul care-lū scoteaū

Ba nice la 'mbrăcăminte nu cred cum că-lū foloseaū.

Unii scormoniaū pământul și din el nutreț scotiaū,

Alții, nepotënd mai mult, tot oftaū și se plângeaū

Și la tēmpuri mai usóre mintea și-o învērteaū.

Aci veđui p'un Strevoiū legat cam țepăn de mâni,

Căci nu potu face pace între Unguri și Români;

Aci era un Koos Ferencz, un Réthy și un Lieber

Un Tisza, Trefort, un Szabo și Mironul cavalier

Bātuți mai în tótă ȕiua cu alunul preste spate,

Căci n'au lățit bunul gust alui Kossuth de departe

La nimernicii neunguri ce-sū in terra hungarorum

Deci -sū pedepsiți se stee pururea în purgatorum.

Mai era o cētă mare de Jidani hiđi, pērciunați,

Ceia, cari din România fură preste graniți dați;

Ei erau ținuți acilea până când vor invența
 O medicină sigură cu care-ar invenina
 Pe proscii cei de Români — ei 'să trămiși ca Sinnbild
 De patriarul Rottschild.

Mai erau mulți chinuiți in cest loc de curățire,
 Cari inse trageau sperare de-o eternă fericire;
 Ei jocau ferbel pe nuci și unul având vier Aas
 S'a incumetat se dică: Ich als erster, nur vor pass!

Mai mult nu potui vedea, căci că, când visam mai bine
 Mi veni o bestie próstă — (nu sciū decă se cuvine
 Se ve spun că un purece somnul mi l'a conturbat)
 Și fui silit a me-ntorce, apoi mi s'a aretat:

Infernul adeca Jadul (nu cel de lângă Bistrița)

O pustietate secă fără șesuri fără lunci
 Fără riuri, fără lacuri cu ape de a nostre, dulci.
 Era tot un deal și-o vale, printre munți de piétră secă
 Și totul, ce vede omul, era arină sêracă
 De ori ce vegetațiune. Aci sóre nu resare
 Ci-ntunerec e și cêtă și totuși căldură mare.

Munții toți și dealuri tóte, fumeau, aruncau pară
 Êră bălțile de smólă fierbând aruncau afară
 Stropituri ferbinți ca focul, puturóse prea urît
 Și clocoteau cu turbare, par c'aci s'a pomenit
 Urgia cea infernală adunată la un loc
 Se facă reproductiune cu teribilul ei foc!

Nu vedeai un sat, o casă, un oraș, o cetățuie
 Nu un fir de ierbă verde, nu o mică plântă viie,
 Nu arbor, nu un spin măcar se-ți ofere umbră deasă,
 Nu pasere cântătoare, nu un vierme de metasă.

Numai stânce grunzurose, cu năsip aspru fierbinte,
 Numai șerpi și crocodili, și balaurul potinte
 Domina acéstă țeră. Vai, mi-am đis atunci, dar, dómne
 Cine silit e aicea se trăescă dintre ómeni?

Atuncea spre răsărit céța pucin se ridică
 Și, lângă flacăra mare, unui foc — vai cad de frică
 Și tremur, mi pierd simțirea, când cuget ce am văđut:
 Văđut'am, oh dómne sânte, un ce, ce n'aș fi cređut;
 Trei moșnegi albiți de ڃile, puși eraű pre un rog mare,
 Unul, pare-mi că avea nesce desagi în spinare;
 Eraű Maior, Micul, Șincai, ce s'aű luptat, ca Români
 Se fie, de nu mai mult, bare-m egali cu păgâni.

Dar étă pe alt rog mare un Fabian, un Bărnuț
 Un Horea, Cloșca, Crișanul, Jancul și Butean desculț
 Și desbrăcați pân la piele, și bătuți cu biciu de foc
 De un demon óre care ce hodoroģea tik — tok.

Nu departe de acoloa Maiorescu și Mureșan
 Și Aaron, și Popovici, și Muntean și Mărian
 Toți răbdând aspre torture, toți bătuți fără cruțare
 De un demon pintenat ce striga fără-ncetare:
 Bariț și Roman se vină, Demsușanul și Negruț
 Moldovan, Cipariű, Silași și Calicul cel desculț
 Și toți rebelii din lume se vin'aci la momént,
 Se-i învêț ce va se ڃică diabolicul jurământ.

Și de acésta vedere atâta m'am spăiméntat
 Cât, sārind drept în picioře, pare-mi că m'am desceptat
 Și privind prin geam afară veđui că ploua frumos;
 Ce pccate — io-sű flămând, adio lectore voios!

Urzică Scandalografescu.

Motto: Fericit eice flămândeșe pentru-că n'au ce mânca, că accia n'au lipsă de Carlsbad!

Nu mulți sînt chiețați a sorbi în lumea acésta a plângerilor vale spuma saă caimacul din păharul existinței; cei mai mulți sînt afurisiți a înghiți drojdile amari dela fundul aceluia păhar. Cei mai mulți se scaldă-n sudórea feței lor; puțini spală fața lui Crösus pe la băi!

Cu tóte estea, absolut fericit nu-i nime, precum neci absolut nefericit. Toți trăim între antipolii: Plăcere și durere! C'un chiot de dureri întrăm în acéstă lume, cu altul o părăsim, și-n fine tótă vieța noastră nu plătește durerea unui catar de stomach!

Estea sînt ideile conducétóre, de cari Șaguna, după 10 ani dela mórte, auđend cuvéntarea lui Popea dela parastasul din Reșinari, s'a întors în grópă și căuta după biciul, cu care Christos odiniórá a scos pe precupeți din biserică!

Dér ho Scandalografescule! Nu-i aici locul, d'a dovedi,

că toate sînt deșertăciune, numai prostia și Pițigoi sînt vecinici! Cugetă că ești la băile din Carlsbad!

Da, așa-i! Sum la băile din Carlsbad, unde lumea nu se'mbată cu apă rece, ci cu apă caldă, și ómenii béu ca nebunii! Și ce e mai semnificativ, ómenii béu apa de Carlsbad pe nemăncate, și le place, precând țiganul, ca și sécuiul, și-aú părăsit patria pentru-că n'avéu după ce bea apa!

Apa de Carlsbad e cea mai constituțională din lume. Celce are voie d'a trăi, și asta o aú toți ómenii, chiar și canonicii, acela, când simte o conturbare în constituția sa, eunoscută sub numirea stomach, plécă la băile de Carlsbad și întreprinde o revizuire de constituțiune. Tótă lumea atacată de dispapsie, cardialghie, hypertrophie, saú cum se mai chiamă toți acei nihilști destructori ai constituțiunii stomachale, aleargă la Carlsbad și se'ntere cătră casă, cu constituțiunea restaurată.

Colosala frecență, de care se bucură, băile de Carlsbad creste din an în an în măsura progresului ómenimei în civilizațiune. Se póte afirma, că civilizațiunea e cel mai mare inamic al stomachului. Dér ce caută atunci Jidanii din Polonia și Maghiarii în Carlsbad?

Decând Maghiarii aú apucat slănina'n stânga și cuțitul în drepta s'aú ciurmurluit amar, și de aceea de câțiva ani încóce, ca se'și aline cărceii de stomach, aleargă cu ghiutura la Carlsbad. Am vedut Maghiari aici, cari singur lui Szapáry aú d'ai multami că și-aú stricat stomachul, pentru-că altcum, când ar fi avizați la blidul propriu, ar trăi după dieta țiganului înghițind de șapte ori gol ș'o dată fără pită. Am vedut și de aceea, pe cari Pauler, în alte țeri, nu i-ar lăsa se umble liberi. Dér ce se faci? În Ungaria neci hoții cei mici, decă fură pentru salvarea ideii de stat maghiar, nu se mai spëndură, ci din contra se hrănesc pe spele ómenilor onești!

Un mare viitoriu stă băilor de Carlsbad înaintea dela toastul lui Grădiştean încóce. Toastul lui Grădiştean a făcut asupra Maghiarilor asemenea efect, ca și o rachetă, ce plesnește dinnaintea nasului unui iepure. Frații Maghiari auđind de toastul lui Grădiştean, deloc au cerut alte izmene, și numai după-ce au aflat, că marele orator a fost beat, apoi și-au venit la fire, s'au pus în cap ș'au început a face cu ochii de găină politică, saú cum ar dice cei dela România Liberă, cu bătăturile. „Luați-lu de pe mine că-l omor“ ! strigaú eroii dela Pester Lloyd, Pesti Naplo, Maghiar Polgar etc., iar spălătoresele din Ungaria odată n'au spălat atâtea izmene, ca după toastul lui Gradiştean. Și se dice, că epistola lui Trefort cătră episcopul Szabó, a fost dictată de limbricii din stomachul șefului instrucțiunei publice a Ungariei, cari, de spaimă, s'au desmembrat cu desevírsire în mii de bucăți, și căutaú în ruptul capului după încheiături.

Nu-i mirare deci, că Maghiarii, în urma reacțiunei toastului lui Grădiştean asupra stomachului lor, au inundat băile din Carlsbad, ș'au încredințat Sécuilor, cari n'au cu ce'și strica stomachul, împărțirea României în trei comitate maghiare.

Numai se nu le umble fraților Maghiari cu Secuiei, trimițindui în România, ca lui Noe cu corbul, saú ca la acel popă, care botezând în gârla Dâmboviței, după-ce i-ă scăpat un copil sub ghiață, a strigat: „Aduceți altul“ !

Efectul băilor de Carlsbad se asamănă cu lacul Vifterzdii, și nemții d'aici sânt atât de cosmopoliți, încât, pe bani, aruncă pe ori-cine în lac. Din motivul acesta Magyarii nostrii pomeninduse, ieșind din lac, sănătoși, au ridicat est an băilor de Carlsbad un frumos monument din marmor negru. Monumentul stă în vecinătatea etablisamentului Sanssouci, în drepta promenăđii, ce duce cătră restaurantul „Posthof“, și pörtă înscripțiunea :

„Carlsbad gyógyforrásainak, a hállás Magyarok 1883“, saű dacoromănește: „Termelor din Carlsbad: Maghiarii recunoscători 1883.“

Mirare, că Cechii, cu tótă omnipotința lor în Bohemia, n'au pretins ca inscripțiunea se se facă și'n limba cehică. Aici-e de Muntean & Mincovici, nu'n sëlbatăcimea solgabirăiécă din Tusnad!

Mie'mi vine a numi monumentul Maghiarilor din Carlsbad: „Columna hemeroidaris“, și uitându-me la el, mi se părea că aud pe acel jidan din Polonia, care, cu ocașiunea desvălirei monumentului lui Gōthe din 5 Iuliu a. e., aflând din vorbirea festivă a doctorului Laube, că Gōthe a fost de 9 ori în Carlsbad, a exclamat: Was, 9 Mal ist Gōthe in Carlsbad gewest, und doch ist er gestorben?!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noutate senzațională.

Se dă cu socoteala, că comitetul expozițiunei naționale dela Sibiiű din 1881 s'a socotit a-și da socoteala. Când? Asta-i altă socoteală!

Spese de reparatură.

— Frate, nevastă-ta, de câte-ori merge la băi, se'nciri-
pește de minune!

— Ce folos! Trebuie se'ți spun frate, că atâta am reparat
la ea de câțiva ani, de mi-ași fi putut lua două nouă de nouțe!

Copilul tatii.

— N6 așteaptă tu mișălule se me'ntălnesc cu tată-to,
că-ți va da el se'mi furi tu merele!

— Ți-ai găsto — tata fură însuși!

Diagnoză greșită.

Medicul: Nu dispera prietine, domnitele nu'ți lipsește alta decât mișcare mai multă! Ce ocupațiune ai?

Pațientul: Asta-i dracul, că de 3 zile nu me pot mișca și de 30. de ani bat stadele ca purtătorii de epistole!